

Středa 25. března 2009

Přezkum finančního rámce na období 2007-2013 v polovině období

P6_TA(2009)0174

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 25. března 2009 o přezkumu finančního rámce na období 2007–2013 v polovině období (2008/2055(INI))

(2010/C 117 E/16)

Evropský parlament,

- s ohledem na Smlouvu o ES, a zejména na její články 268 a 280,
- s ohledem na probíhající ratifikační proces Lisabonské smlouvy,
- s ohledem na interinstitucionální dohodu ze dne 17. května 2006 mezi Evropským parlamentem, Radou a Komisí o rozpočtové kázní a řádném finančním řízení (IID) ⁽¹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 8. června 2005 k politickým výzvám a rozpočtovým prostředkům rozšířené Unie v letech 2007–2013 ⁽²⁾,
- s ohledem na pracovní dokument Komise ze dne 3. listopadu 2008 s názvem „Reformovat rozpočet, změnit Evropu“ (SEK(2008)2739),
- s ohledem na závěry konference „Reformovat rozpočet, změnit Evropu“, kterou dne 12. listopadu 2008 uspořádala Komise,
- s ohledem na své usnesení ze dne 13. prosince 2007 o návrhu souhrnného rozpočtu Evropské unie na rozpočtový rok 2008 (všechny oddíly) ⁽³⁾ a ze dne 18. prosince 2008 o návrhu souhrnného rozpočtu Evropské unie na rozpočtový rok 2009 ⁽⁴⁾ (všechny oddíly),
- s ohledem na své usnesení ze dne 29. března 2007 o budoucnosti vlastních zdrojů Evropské unie ⁽⁵⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 12. prosince 2007 o pozměněném návrhu rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění Interinstitucionální dohoda ze dne 17. května 2006 o rozpočtové kázní a řádném finančním řízení, pokud jde o víceletý finanční rámec ⁽⁶⁾,
- s ohledem na svůj postoj ze dne 4. prosince 2008 o návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje nástroj rychlé reakce na rostoucí ceny potravin v rozvojových zemích ⁽⁷⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 21. února 2008 o čtvrté zprávě o hospodářské a sociální soudržnosti ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ Úř. věst. C 139, 14.6.2006, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. C 124 E, 25.5.2006, s. 373.

⁽³⁾ Úř. věst. C 323 E, 18.12.2008, s. 454.

⁽⁴⁾ Přijaté texty, P6_TA(2008)0622.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 27 E, 31.1.2008, s. 214.

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 323 E, 18.12.2008, s. 263.

⁽⁷⁾ Přijaté texty, P6_TA(2008)0576.

⁽⁸⁾ Přijaté texty, P6_TA(2008)0068.

Středa 25. března 2009

- s ohledem na své usnesení ze dne 12. března 2008 o kontrole stavu SZP ⁽¹⁾,
 - s ohledem na závěry zasedání Evropské rady ve dnech 15.–16. prosince 2005, 21.–22. června 2007 a 11.–12. prosince 2008,
 - s ohledem na reakci Evropského účetního dvora na sdělení Komise „Reformovat rozpočet, změnit Evropu“ (SEK(2007)1188),
 - s ohledem na článek 45 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Rozpočtového výboru a stanoviska Výboru pro zahraniční věci, Výboru pro rozvoj, Výboru pro rozpočtovou kontrolu, Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku, Výboru pro regionální rozvoj a Výboru pro zemědělství (A6-0110/2009),
- A. vzhledem k tomu, že Evropský parlament, Rada a Komise dojednaly IID ze dne 17. května 2006 o rozpočtové kázní a řádném finančním řízení („IID ze dne 17. května 2006“), a to po intenzivních jednáních na základě vyjednávací pozice Evropského parlamentu ze dne 8. června 2005, která byla založená na hloubkové analýze potřeb s cílem stanovit politické priority a na dohodě dosažené mezi členskými státy v roce 2005,
- B. vzhledem k tomu, že IID ze dne 17. května 2006 stanoví, že Komise podá zprávu o fungování IID do konce roku 2009, a vybízí Komisi k provedení komplexního hloubkového přezkumu zaměřeného na všechny aspekty výdajů EU, včetně společné zemědělské politiky a zdrojů, včetně úlevy pro Spojené království a vyzývá ji, aby o tomto přezkumu v letech 2008–2009 následně podala zprávu,
- C. vzhledem k tomu, že Komise v září 2007 zahájila rozsáhlou veřejnou konzultaci, v rámci níž obdržela více než 300 příspěvků, a dne 12. listopadu 2008 uspořádala konferenci nazvanou „Reformovat rozpočet, změnit Evropu“, která byla prvním krokem v souvislosti s procesem přezkumu,
- D. vzhledem k tomu, že Komise má v úmyslu nejpozději na podzim 2009 předložit sdělení nastiňující hlavní směry, od nichž by se měla odvíjet podoba příštího finančního rámce, a že by Komise měla předložit zprávu o fungování IID ze dne 17. května 2006 (druhá fáze v rámci procesu přezkumu), zatímco návrhy příštího víceletého finančního rámce (VFR) a IID předloží příští Komise (třetí fáze) během roku 2010,
- E. vzhledem k tomu, že dosud nebyl dokončen ratifikační proces Lisabonské smlouvy,
- F. vzhledem k tomu, že finanční ustanovení Lisabonské smlouvy uvádějí, že VFR bude mít v rámci Smlouvy o fungování Evropské unie právně závazný status a bude platit „nejméně pět let“,
- G. vzhledem k tomu, že Lisabonská smlouva rozšíří pravomoci Evropské unie, což by se mohlo odrazit v řadě nových politik, které mohou vyžadovat vhodné právní základy a přiměřené financování,
- H. vzhledem k tomu, že by orgány měly zajistit, aby harmonogram příštího finančního rámce umožňoval demokratickou legitimitu a co možná největší sladění mandátů Komise a Parlamentu, pokud jde o případné úpravy a prodloužení stávajícího VFR do roku 2015/2016,
- I. vzhledem k tomu, že jmenování nové Komise a slyšení, která se v této souvislosti mají konat, by pro nově zvolený Parlament měla představovat příležitost seznámit se s politickými prioritami nových komisařů a s rozpočty, jež budou pro tyto účely považovat za nutné, a zhodnotit je,

(1) Přijaté texty, P6_TA(2008)0093.

Středa 25. března 2009

J. vzhledem k tomu, že hodnocení stávajících legislativních programů v polovině období, které se má uskutečnit v letech 2010–2011, by mělo představovat hlavní základ pro budoucí hodnocení stávajících programů a budoucích priorit a mělo by být řádně zohledněno při případných úpravách a prodloužení stávajícího finančního rámce do konce roku 2015/2016,

1. připomíná, že Parlament výrazně přispěl k vypracování VFR na období 2007–2013 a IID ze dne 17. května 2006 a současně umožnil zachovat kontinuitu právních předpisů Společenství tím, že zahájil velký počet víceletých programů; domnívá se, že většina doporučení uvedených ve zprávě Parlamentu je stále platná, neboť byla založena na přístupu vycházejícím zdola, který spojoval úkoly a přísliby s nezbytnými rozpočtovými prostředky; v této souvislosti se domnívá, že by některé obecné zásady a směry vyplývající z dřívějších zkušeností měly být předány nastupujícímu Parlamentu;

Třífázový přístup

2. vítá iniciativu Komise, která uspořádala širokou otevřenou konzultaci, jež měla nalézt nové myšlenky a nastupující trendy; připomíná však, že v rámci výhradních pravomocí svěřených každému orgánu je Parlament oprávněn hledat na základě konzultací a slyšení, jež sám naplánoval, další řešení a myšlenkové směry;

3. domnívá se, že v posledních dvou letech poté, co vstoupily v platnost nové VFR na období 2007–2013 a IID ze dne 17. května 2006, byl učiněn určitý pokrok v souvislosti se třemi pilíři, které Parlament uvedl ve svém usnesení ze dne 17. května 2006 o uzavření interinstitucionální dohody⁽¹⁾: sladění politických priorit a finančních potřeb, modernizace struktury rozpočtu a zkvalitnění plnění rozpočtu EU; konstatuje však, že stále existuje prostor k dalšímu zlepšování, například pokud jde o uplatňování tehdy dohodnutého „prohlášení o věrohodnosti“ (DAS) či zjednodušení pravidel pro vynakládání a lepší využívání již vyčleněných, avšak velmi nedostatečně čerpaných finančních prostředků;

4. připomíná, že si je vědom skutečnosti, že v konečné dohodě zůstává mnoho nevyřešených nedostatků, například zavedení prohlášení o hospodaření regionu a členského státu; zdůrazňuje, že vznikla potřeba poskytnout dodatečné financování na politické priority EU, zejména pokud jde o Galileo, Evropský technologický institut a nástroj pro zajišťování potravin, a že bylo nalezeno řešení prostřednictvím stávajících nástrojů IID ze dne 17. května 2006; konstatuje, že ani Rada nebyla schopna provést dohodu Evropské rady, na jejímž základě měly být uvolněny prostředky z rozpočtu EU ve výši 5 000 000 000 EUR na program hospodářské obnovy a podpory; domnívá se, že budou nutné další úpravy stávajícího VFR a IID na základě důkladného a ambiciózního přezkumu;

5. zdůrazňuje, že je třeba rozlišovat mezi přezkumy některých programů v rámci stávajícího VFR na základě hodnocení právních předpisů v polovině období, které se uskuteční v letech 2010–2011, stávajících úkolů vyplývajících z nedostatečného financování okruhu 4 a okruhu 1a a nových úkolů, jako jsou energetika, změna klimatu, občanství, svoboda, bezpečnost a spravedlnost, boj proti organizovanému přeshraničnímu zločinu, společná zahraniční a bezpečnostní politika (SZBP) a další politiky související s novými pravomocemi stanovenými v Lisabonské smlouvě, a přípravou nového VFR; zdůrazňuje, že prodloužení platnosti stávajícího VFR činí z požadavku, aby byl přezkum v polovině období ambiciózní, ještě nutnější podmínku;

6. zdůrazňuje, že současná situace a mnoho nejistot v souvislosti s procesem ratifikace Lisabonské smlouvy na straně jedné a konec parlamentního období, výsledek evropských voleb a jmenování nové Komise v současné hospodářské situaci na straně druhé, neumožní, aby byly v nejbližších měsících přijaty podrobné postoje požadující ambiciózní přezkum; zdůrazňuje však, že ambiciózní přezkum by měl být jednou z naléhavých priorit nového Parlamentu a Komise;

(1) Úř.věst. C 297 E, 7.12.2006, s. 182.

Středa 25. března 2009

7. je tedy toho názoru, že realistický přezkum v polovině období by měl probíhat ve třech fázích:
- a) (i) vyřešení nedostatků a nedořešených záležitostí v rámci ročních rozpočtových procesů, pokud možno prostřednictvím větší flexibility a případně s využitím části rozpětí zbývajících pod stropem vlastních zdrojů,
 - (ii) posouzení hodnocení v polovině období,
 - b) (i) příprava případných úprav a prodloužení stávajícího VFR do roku 2015/2016 s cílem umožnit hladký přechod na systém VFR s pětiletým trváním, který dá každému Parlamentu a každé Komisi po dobu jejich příslušného funkčního období za každý VFR politickou odpovědnost,
 - (ii) případné úpravy a prodloužení stávajících programů, jak to stanoví právní předpisy (2010–2011), odpovídající případnému prodloužení VFR, jak to Parlament již několikrát požadoval,
 - c) příprava příštího VFR počínaje rokem 2016/2017; za tuto fázi bude odpovědný Parlament zvolený v roce 2014;

Obecné zásady

8. připomíná, že strop vlastních zdrojů představuje 1,31 % HND EU v závazcích a 1,24 % HND EU v platbách; dále připomíná, že každoročně jsou pod tímto stropem stanoveným ve finančním rámci ponechávána významná rozpětí, zejména pokud jde o platby (8 300 000 000 EUR v roce 2007, 13 000 000 000 EUR v roce 2008, 7 800 000 000 EUR v roce 2009); připomíná také obrovská rozpětí mezi stropem VFR a stropem vlastních zdrojů EU ⁽¹⁾ (36 600 000 000 EUR v roce 2010, 44 200 000 000 EUR v roce 2011, 45 000 000 000 EUR v roce 2012 a 50 600 000 000 EUR v roce 2013) ⁽²⁾;

9. potvrzuje svůj postoj, jak je vyjádřen v jeho výše zmíněném usnesení ze dne 29. března 2007, v němž zdůraznil, že „politická vazba mezi reformou příjmů a posuzováním výdajů je nevyhnutelná a zcela racionální“; domnívá se, že by oba tyto procesy měly probíhat souběžně, aby se nejspozději ve VFR, který začne platit v roce 2016/2017, spojily v celkovou a integrovanou reformu vedoucí k novému systému financování a výdajů EU, což by vyžadovalo, aby přípravné práce včetně ratifikace byly vykonány předem; požaduje, aby byl zvážen systém, na jehož základě by se čerpané prostředky a břemena jednotlivých členských států dostaly na obecně přiměřenější úroveň;

10. domnívá se, že současná světová hospodářská krize nesmí ovlivňovat celkový objem zdrojů EU, a to ani když HND v členských státech přestane stoupat; je tedy přesvědčen, že výdaje EU by se měly zaměřit na politiky, které mají pro Evropu jasný přínos, což je plně v souladu se zásadami subsidiarity, proporcionality a solidarity; připomíná, že v době krize se tento přínos do značné míry měří z hlediska základní zásady solidarity mezi evropskými národy;

11. zdůrazňuje, že by i v nadcházejících letech mělo zůstat prioritou řádné finanční řízení a lepší hospodaření členských států a Komise, které bude sladovat politické priority a finanční potřeby, a že by měl být tento cíl plněn na základě předchozího stanovení pozitivních a negativních priorit, spíše než prostřednictvím stropů, které si orgány samy stanoví, a proto se domnívá, že VFR by měl obsahovat větší míru flexibility; zdůrazňuje, že závažnost problémů, s nimiž se EU potýká (potravinová, energetická a finanční krize), je z hlediska její historické zkušenosti nebývalá; domnívá se, že skutečná evropská odpověď na tyto krize si žádá mezinárodní legislativní a rozpočtová opatření;

⁽¹⁾ Rozhodnutí Rady 2000/597/ES, Euratom ze dne 29. září 2000 o systému vlastních zdrojů Evropských společenství (Úř. věst. L 253, 7.10.2000, s. 42).

⁽²⁾ Strop vlastních výdajů ve výši 1,24 % oproti stropu VFR na základě odhadovaného HND EU 27 v roce 2009.

Středa 25. března 2009

12. domnívá se, že vzhledem k tomu, že v důsledku globalizace, demografických změn, technologického rozvoje, potřeby zajistit bezpečné a diverzifikované zdroje dodávek energie a změny klimatu se politické priority Unie neustále vyvíjejí, je nezbytně nutné přehodnotit a optimalizovat výdaje EU takovým způsobem, aby se dosáhlo nejvyšší přidané hodnoty a největší efektivity činnosti EU;

13. je přesvědčen, že větší flexibilita v rámci okruhů a mezi nimi je absolutně nezbytná pro funkční kapacity Unie nejen proto, aby bylo možné čelit novým výzvám EU, ale také k usnadnění rozhodovacího procesu v rámci orgánů; očekává, že Komise ve svých budoucích návrzích založených na prohlášení č. 1 IID ze dne 17. května 2006 přijme v tomto směru příslušné iniciativy;

14. připomíná, že bod 21 IID stanoví, že „v případě nepředvídatelných okolností může být na návrh Komise finanční rámec revidován v souladu se stropem vlastních zdrojů“; znovu kritizuje iracionální chování Rady, která se opakovaně staví proti využití této možnosti revize;

15. opakuje, že očekává konkrétní a rychlé zlepšení provádění politik EU ze strany členských států a Komise, a zejména politiky soudržnosti; rozhodně očekává, že společný závazek Komise a Rady vůči členským státům, který byl přijat v listopadu 2008, zjednoduší postupy (zejména pokud jde o systémy řízení kontroly (MCS)), čímž se zrychlí platby a dosáhne pozitivního účinku na budoucí rozpočty; je připraven přijmout politická a právní opatření, pokud by se situace nezměnila; domnívá se, že zjednodušení postupů musí být prioritou i v jiných oblastech, například v oblasti výzkumu a inovací a v politice zaměřené na malé a střední podniky;

16. podotýká, že je třeba věnovat zvýšenou pozornost efektivnímu hospodaření s výdaji EU; konstatuje dále, že je nanejvýš důležité, aby se prostředky přidělovaly na základě objektivních kritérií a průběžného hodnocení dosažených výsledků; domnívá se, že v této souvislosti je třeba podporovat silná a dobře fungující partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem;

17. vyjadřuje politování nad pomalým postupem debaty o reformě systému financování rozpočtu EU, která v důsledku hospodářské krize ještě nabyla na naléhavosti; lituje zejména toho, že příležitost ke zřízení systému dražeb povolenek na emise skleníkových plynů nebyla využita k zahájení zásadní politické debaty o přidělování nových veřejných zdrojů vytvořených na základě rozhodnutí EU; naléhavě žádá, aby byla tato debata zahájena v rámci přezkumu VFR v polovině období;

18. konstatuje, že členské státy zohlednily velkou část cílů Unie ve svých vnitrostátních rozpočtech; trvá na tom, aby takto vyčleněné prostředky byly v každém členském státě evidovány a zveřejňovány v zájmu snadnějšího měření úsilí každého ze států a snadnějšího posouzení výše prostředků, které musí být vyčleněny v rámci rozpočtu EU v oblastech, kde je třeba úsilí členských států podpořit či doplnit;

Konkrétní připomínky

19. je rozhodnut nalézt dostatečné financování nových nebo dodatečných politik, které by mohly následovat po případném vstupu Lisabonské smlouvy v platnost (jako jsou: politika v oblasti energetiky a vesmíru, výzkum v rámci okruhu 1a, soudní spolupráce v rámci okruhu 3a, mládež, sport, informační a komunikační politika, veřejné zdraví v rámci okruhu 3b, humanitární pomoc, evropský útvar pro vnější činnost v rámci okruhu 4);

20. připomíná, že okruhy 1a, 3 a 4 jsou nedostatečně financovány již v rámci současného VFR; zdůrazňuje, že dodatečné politiky by neměly změnit rovnováhu mezi hlavními kategoriemi stávajícího VFR ani ohrozit současné priority; dále zdůrazňuje, že pokud by některé členské státy i nadále trvaly na „přístupu 1 %“, nebude již existovat způsob, jak z rozpočtu financovat nové priority, což by nemělo být přijatelné pro Radu a v žádném případě by to nebylo přijatelné pro Parlament;

Středa 25. března 2009

21. domnívá se, že součástí krátkodobého přezkumu by měla být také snaha poskytnout Evropské unii prostředky k plnění jejích politických cílů v oblasti zabezpečení energie a boje proti změně klimatu, a to nezávisle na vstupu Lisabonské smlouvy v platnost; je připraven prozkoumat možnost vytvoření fondu určeného konkrétně pro tento účel; zdůrazňuje, že toto musí být rovněž jednou z hlavních priorit příštího VFR, pokud možno na základě celosvětové dohody o způsobech financování politik v oblasti změny klimatu; v dlouhodobém výhledu uvažuje o vytvoření nové kategorie, v níž by byly sloučeny všechny politiky pro boj proti změně klimatu, které mají dopad na rozpočet;
22. zdůrazňuje v tomto ohledu potřebu politické soudržnosti a upozorňuje na to, že je zapotřebí prověřit slučitelnost všech významných programů – včetně zemědělství, programů soudržnosti, dopravních a energetických sítí a rozvojových programů – s politikou v oblasti změny klimatu;
23. opakuje, že je připraven zahájit jednání s Radou o návrzích Komise týkajících se financování projektů v oblasti energetiky a sítí (širokopásmových) v rámci plánu hospodářské obnovy EU;
24. zdůrazňuje, že současné zpomalování hospodářství by nemělo být záminkou pro odkládání investic do zelených technologií, ale naopak by mělo být pokládáno za příležitost pro zvýšení těchto investic;
25. zdůrazňuje, že je třeba i nadále usilovat o splnění cíle, aby byl do roku 2010 rozpočet na výzkum a inovace zvýšen na 3 % HND EU; zdůrazňuje, že vědecký výzkum, vědecká infrastruktura, technologický rozvoj a inovace jsou ve středu zájmu Lisabonské strategie a představují klíčové faktory pro růst, vytváření pracovních míst, udržitelný rozvoj a konkurenceschopnost EU;
26. zdůrazňuje, že vzdělávací a kulturní programy a programy pro mládež mohou významně přispět k přiblížení Evropy jejím občanům a k podpoře kulturní rozmanitosti a vzájemného porozumění a že vzdělání hraje důležitou úlohu i při dosahování lisabonských cílů a přizpůsobování dovedností novým výzvám a příležitostem, které přináší finanční a hospodářská krize a změna klimatu;
27. připomíná, že okruh 4 „EU jako globální partner“ je dlouhodobě nedostatečně financován; žádá Komisi, aby předložila tyto návrhy: návrhy financování, které v dlouhodobém horizontu napomohou dosažení rozvojových cílů tisíciletí, návrhy závazků vyplývajících z mezinárodní dohody o změně klimatu, jež jsou nezávislé na rozvojové pomoci, návrhy pro předcházení konfliktům a prosazování lidských práv a základních svobod, návrhy na provádění důvěryhodné politiky sousedství a návrhy v oblasti SZBP/EBOP (podléhající řádným postupům udělení absolutoria) s cílem zamezit neustálým nekončícím jednáním s Radou během ročních rozpočtových procesů; zdůrazňuje, že nové potřeby by měly být financovány z dodatečných zdrojů;
28. připomíná závazky, které členské státy přijaly v roce 2005 ve snaze dosáhnout toho, aby bylo na oficiální rozvojovou pomoc do roku 2015 poskytováno 0,7 % HND EU; domnívá se, že užitečným podnětem k dosažení tohoto cíle může být pro členské státy podpora z rozpočtu EU; znovu opakuje, že v zájmu zvýšení transparentnosti, k němuž dojde uplatňováním postupů rozhodování za účasti Parlamentu a s jeho kontrolou, chce Evropský rozvojový fond začlenit do souhrnného rozpočtu;
29. vybízí Parlament zvolený v roce 2009, aby v zájmu transparentnosti začlenil fondy, které v současnosti stojí mimo rozpočet, do struktury běžného rozpočtu;

*

* * *

30. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.